

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕНОМЕН – ВОЛОНТЕРСТВО

Запорожець В. М., Кравцов О. М.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Сумнозвісні події в новітній історії України, її протистояння Росії, нагадали усьому світовому співтовариству напівзабуте поняття «волонтерство». Якщо дотримуватися історичної правди, цей термін не є новим. Варто згадати, що одними з волонтерів часів Першої світової війни була царська родина?

Наприклад, 23 листопада 1914 р. цар Микола II відвідав Харків. Можна по-різному ставитися до останнього російського царя, але, прибувши до З'їзду гірничопромисловців півдня Росії, керівник держави прийняв з рук Глави З'їзду М. Ф. фон Дітмара хліб-сіль та чек на один мільйон рублів [1]. Обідати імператор не залишився, а вирушив у лазарет на 225 ліжок, який було розгорнуто коштом гірничопромисловців у вересні 1914 р. [2]. За два місяці до лазарету було прийнято 327 солдатів та 12 офіцерів. 177 військових було виписано. І лише 5 людей померли від ран [2, с. 9938]. У шпиталі Микола II вручив медалі пораненим, подякував старшому лікарю лазарету К. Ф. Венгера, жіночому Опікунському комітету і «виступив у залі лазарету з промовою, де його слова неодноразово переривалися криками «ура» [1, с. 10065]!

Імператриця Олександра Федорівна опікувала санітарні потяги. Її приклад наслідували численні родички царської сім'ї, багато з яких пішли в сестри милосердя. І це не було піаром чи винятком із правил. Поранених лікували «усім світом». У лікарні Імператорського харківського університету було розгорнуто лазарет на 100 ліжок, у якому поранених лікували викладачі медичного факультету, а медичними сестрами були їхні дружини та дочки. Реальне училище Харкова, 3-тя та 4-та гімназії та один із найкрасивіших корпусів Харківського технологічного інституту – креслярський (нині ректорський) було передано під шпиталі. Крім того, у лабораторіях ХТІ виготовляли ліки [3, арк. 1] і бомбомети, калібри та колючий дріт [4, л. 93], відливали корпуси для верстатів та виготовляли інше потрібне майно.

Звичайно, самовіддана робота в тилу забезпечила успіхи військ на фронті. І лише руйнівна робота більшовиків завадила Росії увійти до складу країн – переможниць у Першій світовій війні та призвела до Громадянської війни.

Можна відзначити, що саме благородні пориви наших славетних предків призвели на початку ХХІ століття до відродження руху волонтерства, який вплинув на саме існування нашої країни.

Література:

1. XXXIX-й черговий З'їзд гірничопромисловців півдня Росії / Гірничозаводська справа. № 48. – 1914. – С. 10063-10069.
2. Лазарет Ради З'їзду гірничопромисловців півдня Росії для поранених воїнів/Гірничозаводська справа. № 45. - 1914. - С. 9935-9939.
3. Державний архів Харківської області (ДАХО). Ф. 770. Оп. 1. Спр. 780. Про приготування медикаментів у вітчизняних лабораторіях та заводах.
4. ДАХО. Ф. 770. Оп. 1. Спр. 826. До питання про виготовлення при ХТІ предметів військового спорядження.